

ALUMINIUM DIENSTBAAR AAN HET ONTWERP

Een misverstand moet de wereld uit. Vooral omdat dit misverstand de spectaculaire bescheidenheid van het ontwerp van het particuliere Wassenaarse Museum Voorlinden geen recht doet. Via de 115.000 schuinafgesneden aluminium buisjes onder de dakconstructie valt geen noorderlicht binnen, zoals in diverse publicaties staat vermeld, maar gereflecteerd zuiderlicht. Wat dat uitmaakt? Veel. Vooral beleving. Het starre noorderlicht verschilt met het afwisselende, warmere en nieuwsgierigere zuiderlicht als dag en nacht. Beleving dus en daar draagt het invallende licht in belangrijke mate aan bij.

Levend licht

Museum Voorlinden, een ontwerp van Dirk Jan Postel van Kraaijvanger Architects, Rotterdam, herbergt een van de belangrijkste particuliere collecties van beeldende kunst in Nederland. Het 125 meter lange gebouw, waarvan de grondvorm bestaat uit natuurstenen en transparante glaswanden, biedt behalve aan de vaste collectie ook ruimte aan wisselende exposities en zogenaamde permanente in-situwerken. De architect is erin geslaagd om voor de privécollectie onder meer met behulp van het licht een 'huiskamergevoel' te creëren. "Het daglicht valt naar binnen, wisselend zuiderlicht. Deze kunst heeft altijd thuis gehangen, ook in wisselend licht. Levend licht bij een privécollectie is hierbij uitgangspunt geweest."

Contrastrijk

Van buitenaf spant het gebouw, ondanks de forse absolute maatvoering, zich niet in om indruk te maken. Maar binnen is de beleving een andere; een van ontdekkingen en verrassingen. Zoals bij de gebruikte materialen. Contrastrijk: natuursteen en hout, de lichte, witte staalconstructie van het dak, grote glaspuien, een strakke natuurstenen gevel met de kleur van duinzand en natuurlijk de 115.000 aluminium buisjes. Zonder valse bescheidenheid zegt Postel dat het museumgebouw zich in de omgeving manifesteert, wars van elke pretentieuze grondslag in tegenstelling tot iconische ontwerpen, zoals het Guggenheim Museum in Bilbao of het Soumaya Museum in Mexico City. Museum Voorlinden straalt uit: 'ik ben hier en ik ben dienstbaar aan de toeschouwer én aan de kunst'.

DIRK JAN POSTEL

KRAAIJVANGER ARCHITECTS,
ROTTERDAM

Slimme aluminium detaillering

Museum Voorlinden bestaat uit zes parallelle wanden die in de omgeving zijn geposteerd en die een soort symbiose lijken aan te gaan met de omliggende natuur. Opvallende overeenkomst met die natuur: 'ik ben hier en ik ben van nut'. In tegenstelling tot juist die iconische musea trékt het ontwerp van Museum Voorlinden geen (primaire) aandacht, maar biedt het gelegenheid voor aandacht. Volledig dienend aan de kunst. Het velum en transparant glasdak bijvoorbeeld, waarin indirect led-licht is geïntegreerd, zorgt ervoor dat zowel overdag als 's avonds de kunstwerken zo natuurlijk mogelijk verlicht worden. Maar ook de verbluffende rankheid van de metershoge steunpilaren die de volledige dakconstructie tillen. Een rankheid van stalen kolommen – waarmee de architect – in samenwerking met de constructeur – een nieuwe norm lijkt te hebben gezet – die door deze slanke profilering bovendien geen sta in de weg vormen en weggewerkt zijn in de wanden. Alles in het teken van de optimale kunstbeleving. De kunst van het weglaten. Een cliché. Zeker. Maar wel een cliché met betekenis, lading gegeven door Dirk Jan Postel. Het is verborgen dienstbaarheid. Dat geldt ook voor exterieurelementen, zoals de aluminium muurafdekkingen, die vrijwel onzichtbaar in een inkeping in de gemetselde buitenmuur 'verdwijnen'. Slim gedetailleerd, of zoals de architect toelicht: "Laurens Meulman, een van onze projectleiders heeft de complexe zetwerkdetails echt moeten uitvlooien. Dan komt de flexibele vormbaarheid van aluminium goed van pas." Ook het energiehuisje dat bij het museum hoort, is voorzien van aluminium gezet maatwerk.

Paradox

Een bijzondere paradox van Museum Voorlinden is dat door te focussen op details juist elke storende invloed tot in detail is verborgen. Er zijn bijvoorbeeld geen brandmelders te zien, maar wel kleine gaatjes waarachter de brandmelder zich bevindt; een bordje nooduitgang is – voor het ongeoefende oog – niet zichtbaar, maar pas op het moment dat er een noodsituatie ontstaat en het bordje oplicht, de wanden zijn zogeheten serving walls waarin zich alle leidingen bevinden. Alle klimaatvoorzieningen, elektrapunten, data-aansluitpunten, kaartlezers voor het personeel zijn weggewerkt. Aan het zicht onttrokken, maar net als de aluminium detaillering, dienstbaar aanwezig.

“DAN KOMT DE FLEXIBELE
VORMBAARHEID VAN
ALUMINIUM GOED
VAN PAS”

